

మంచుచొక్క

“ఆగాగు!

సంతకం చూడకు! చిరునామా చూడకు! మూర్తి! నా దస్తూరీ చూసి గుర్తు పట్టడానికి ప్రయత్నించు. అసాధ్యమేం కాదు. ఇరవై ఏళ్ళక్రితం నా దస్తూరీ మీద నువ్వు ఒకబోసిన కవిత్యాలు నాకు యింకా గుర్తున్నాయి.

‘నీ అక్షరాల ముత్యాలు ఏరుకొని నాకు కోటీశ్వరుడినవాలనుంది. అందుకు ఒకటే మార్గం. నీతో పెళ్ళి, నీకు దూరంగా ఉండటమూ, నీ ఉత్తరాలు అందుకోటమూ’

గుర్తొచ్చాను గదా! మూర్తి!

నాకు పది వేలు కావాలి. నా చిరునామా యిస్తున్నాను. మా ఆయన 11 గంటల తర్వాత యింటి దగ్గర ఉండరు.

పద్మ”

మూర్తి ఆ ఉత్తరం చదవటం పూర్తి చేసాడు. వెంట వెంటనే మరో రెండుసార్లు చదివాడు.

గాలి ఆడుతున్నట్లనిపించలేదు. వెళ్ళి ఏ.సీ. పెంచాడు. వచ్చి ఇంటర్కమ్లో పియేని పిలిచి మళ్ళీ చెప్పేవరకూ డిస్ట్రబ్ చెయ్యవద్దన్నాడు.

‘పద్మ! ఎలా మరిచిపోతాడు పద్మని!’

యీ ఉత్తరం చదవకముందు ఎన్నేళ్ళయింది ఆమెను గుర్తు చేసుకొని? - చుర్రుమని కాలుస్తున్నట్లు ప్రశ్న.

‘ఎలా ఉంటుందిప్పుడు? అప్పుడెలా ఉండేది?’

అప్పుడు సన్నగా పొడవుగా ఉండేది. బారు జుట్టు. కోలముఖం. కళ్ళు.... మరీ విశాలమయినవి కావేమో! కాదు. అప్పుడవి పెద్దవిగానే ఉండేవి. పెద్ద పెద్ద కళ్ళ పద్మ అన్న ఊహ ఉండేది.

ఇప్పుడా పద్మ ఏ రోడ్డు మీదయినా ఎదురుపడితే తను గుర్తు పట్టగలడా?

మూర్తి విసుగ్గా అసహనంగా పెదవి కొరుక్కున్నాడు. పై పొర ఊడి చుర్రుమంది.

'తనను ఆమె గుర్తు పట్టగలదా?

అప్పటి తన రూపానికి యిప్పటి రూపానికి పోలికలున్నాయా?'

మూర్తి తన గదికి ఆనుకున్న స్నానాల గదిలోకి నడిచాడు. తన ఒక్కడి ఉపయోగం కోసమే ఉన్న ఆ గది. అందులో సామగ్రి, సౌకర్యాలు తన తాహతుకి చిహ్నం. ఇవన్నీ తన కష్టార్జితం. ఎమ్ టెక్ చేసాడు. కేబుల్స్ ఇండస్ట్రీలోకి దిగాడు. పదిహేను సంవత్సరాలలో యీ మాత్రం ఎదిగాడు.

'ఏం లాభం? దేశంలో పరిశ్రమలు పెరుగుతున్నాయి. టెక్నాలజీలు పెరుగుతున్నాయి. ఫారిన్ కొలాబరేషన్స్ పెరుగుతున్నాయి. ఒక్కొక్కడు ఏమీ కాకుండానే తెల్లారేసరికి యిండ్రస్ట్రీలను టేకోవర్ చేసుకుంటున్నాడు. రాజకీయ ప్రాబల్యం కూడా ఒక పెట్టుబడే! తనలాంటి వాళ్లు యిలా కొట్టుకు చస్తున్నారు. ఉద్యోగం చేసేవాడు తనకన్న మెరుగు. యింటికి చేరుకుంటే చాలు - యింకే టెన్షన్నూ ఉండవు!'

అలవాటుగా మూర్తి మీదకు వాలింది వర్తమానం.

స్నానాల గదిలో అద్దం ముందు నిలబడిన మూర్తికి తను ఎందుకు నిలబడ్డానా అన్న ప్రశ్న కలిగింది! ఆలోచనల్లో చేదు అతన్ని గిల్లింది.

తల విదుల్చుకుని అద్దంలో మూర్తిని పరిశీలించాడు.

ఇరవై ఏళ్ళక్రితం తను ఎలా ఉండే వాడో అతనికి గుర్తు రావటం లేదు. నాలుగేళ్ల క్రితం జరిగిన ప్రమాదంలో పెదవి చీరుకుపోయింది. మీసాలు తీసేసాడు. ఒత్తుగా ఉండే మీసాలు పెదాలను చిన్నవిగానూ అందంగానూ కనిపింపజేసేవి. ఇప్పుడా పెదాలు పెద్దవిగా అనిపిస్తున్నాయి. తల మీద జుత్తు తగ్గిపోయింది.

తనను పద్మ గుర్తు పట్టగలదా?

గుర్తు పడుతుంది.

ఎలా?

ఆమెకు ప్రేమ ఉంది.

ఏమిటో అంత నమ్మకం?

ఆమె ఉత్తరం.

అందులో ఒక్క ప్రేమ వాక్యమయినా లేదే!

వాక్యాలలో ప్రేమ తెలుస్తుందా?

మరి...! యింకెందులో తెలుస్తుంది!?

-- కళ్ళజోడు తీసాడు మూర్తి. కళ్ళు ఉబ్బినట్టున్నాయి. రాత్రీ నిద్ర లేదు. ఒక పార్టీని ఎంగేజ్ చేయవలసి వచ్చింది. వాళ్ళకోసం తాగాల్సి వచ్చింది. నానా చెత్తా తాగాల్సి వచ్చింది. ఇలాంటి పనులకు ఎవడినయినా పి.ఆర్.వోగా పెట్టుకోవాలి. దొంగముండా కొడుకులు. కస్టమర్స్ పేరున తామే తాగేస్తారు. హోటలు వాళ్ళతో చేరి దొంగ బిల్లులు.... కమీషన్లు....! ఛ ఛ! లోకం యిలా అయిపోయిందేం? నమ్మదగ్గ మనిషే కనిపించడు.

సుంఘోస్కు

పద్మ కూడా నమ్మదగ్గది కాదా?

-- మూర్తి చల్లటి నీటితో మొహం తడుపుకున్నాడు. అయిష్టమయిన ఊహని తోముకుంటే పోతుందన్నట్లు సబ్బుతో తోమాడు.

బొచ్చు తువ్వాలుతో ముఖం ఒత్తుకున్నాడు. పాడరు అద్దుకున్నాడు. కొంచెం ఫ్రెష్ అయాక తిరిగి వచ్చి తన కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

అయినా పద్మ మీద కలిగిన ప్రశ్న అతన్ని బాధించటం మానలేదు.

“నేనెంత పాపాత్ముడిని!”

పైకే అన్నాడు. అది పెదాల మీద నించే వెలువడినట్లుంది.

ఏం - పద్మని మాత్రం ఎందుకు నమ్మాలి?

పద్మ.... పాతికేళ్ల క్రితం పద్మ... తుఫాన్ లాంటి పద్మ... ప్రశాంత సముద్రం లాంటి పద్మ.... తనలో తను వేసుకోలేని ప్రశ్నలకు ఆకారం లాంటి పద్మ.... తన ప్రతి అడుగునూ పట్టివేసే భయాలకు కత్తివేటు లాంటి పద్మ...

ఆ పద్మని జయించటమే.... ఆమె కరుణించటమే.... ఆమె తన కన్నీరు తుడవటమే.... అదే.... అదే... జీవితంగా అయిదేళ్ళు బ్రతికాడు. ఆమె చెట్టులాగా.... తాను తీగలాగా.... ఆమె పర్వతంలాగా.... తను ఆమె చుట్టూ నదిలాగా... అయిదేళ్ళు....! నిజమే! అదంతా నిజమే! వాస్తవమే! తండ్రి తనకి పెళ్ళి కుదిర్చాడు. ఆ విషయం చెప్పి ఏడిస్తే నవ్వింది పద్మ. ‘నాకు ముందే తెలుసు -- నువ్వు మీ నాన్న మాట వింటావు --’ అంటూ శుభాకాంక్షలు చెప్పింది. తన పెళ్ళయిపోయింది. ఆస్తి ఆస్తిలో కలిసింది.

పెళ్ళయాక... రెండుసార్లు కలిసింది పద్మ.

తండ్రి పోయాడట. కుటుంబ భారం నెత్తిన పడిందట. ఉద్యోగాన్వేషణలో ఉందట.

మరో ఏడాదిన్నర తర్వాత మళ్ళీ కాకినాడలో కనిపించింది. ఏవో కంపెనీ సామాన్లను కొనమని మెయిన్ రోడ్డు మీద జనాన్ని ఆపుతోంది. తను మొహం చాటేసాడు.

ఆ తొలి పద్మ, యీ మలి పద్మా, చేదు జ్ఞాపకాలూ కొన్నాళ్ళు తనను వెన్నాడాయి. అప్పట్లో తనకి తను నమ్మదగ్గవాడిగా కనిపించేవాడు కాదు. తనలాంటివాడు... అలాంటి పద్మని... నమ్మదగ్గది కాదనుకోవటమా?!

ఎందుకు నమ్మాలి?

పద్మ... ఆనాటి పద్మ... ఆ దేవత...

ఎంత అమాయకుడివి మూర్తి! అందుకే నువ్వు ఎదగవలసినంతగా ఎదగలేకపోతున్నావు! యిరవై ఏళ్ళ క్రితం పద్మ మంచిదని మాత్రం గారంటి ఏమిటి? నీకా - ఆస్తి పాస్తి, అందం చందం, చదువూ సంధ్యా... ఒకటేమిటి అన్నీ ఉన్నాయి. వాటి మీద ఎందరు బీద పద్మల కళ్ళు పడవచ్చు?

చ చ! ఏమిటీ ఆలోచనలు!

-- తల విదిలించుకున్నాడు మూర్తి. గాజు పేపర్ వెయిట్‌ని బలంగా నొక్కాడు. చేతి

నిండా మట్టిని ఉంచుకుని నొక్కితే వేళ్ళ సందులనించి అది బయటికి జారుతున్నట్లు జారుతున్నాయి ఆలోచనలు.

సరే! ఆనాటి ఆ బీద పద్మ.... తన సాహస ప్రవర్తనతో... నిన్ను ఆకర్షించిన పద్మ.... మంచిదనే అనుకుందాం! యిప్పుడు యీ పద్మ సంగతేంటి?

ఏమయిందిప్పుడు?

పద్మ పది వేలే కావాలంది మూర్తి!

పది వేలే కదా! పది లక్షలు అడిగినా యివ్వగలవన్నంత ధీమాగా అడిగింది. ఇంకా నీమీద ఎంత నమ్మకమూ... హక్కు... లేకపోతే అడుగుతుంది?

నిన్ను నీ ప్యాక్టరీ పనివాళ్ళు కూడా అంతకన్న ధీమాగానూ... హక్కుగానూ అడుగుతున్నారు! ఏం... వాళ్ళకీ నీ మీద ప్రేమ ఉందంటావా?

మూర్తి స్క్రిబిలింగ్ పాడ్ అందుకున్నాడు. కలం తియ్యగానే దానికి అమర్చిన చిన్ని లైట్ నించి కాంతి పాడ్ మీదకి జారింది. నెమ్మదిగా కలంతో కాగితం మీద చెక్కసాగాడు.

ప్రేమ! ప్రేమ!

ఆ రెండు తెలుగు అక్షరాలతో కొంత కాగితం నిండింది. దానిని చించేసాడు. కలం మూసేసాడు. కాంతి మాయమైంది. పాడ్ పక్కన పడేసాడు.

'మూర్తి! నీకు పద్మని చూడలనుందా?'

ఉంది.

ఎందుకు?

ఆమె ఏ కష్టాలలో ఉందో!

గప్పాలు కొట్టకు!

గప్పాలు కాదు. నిజమే! పరాయి వాడిని అడుగుతుందా! నన్నయినా ఎంత యిరుకున ఉండబట్టి అడిగిందో!

లోకం చదివిన మూర్ఖుడా! పద్మ వంటి బీదవాళ్లు డబ్బెందుకు అడగరు? ఎవరినయినా అడుగుతారు!

కాదు. డబ్బు ఒక నెపం. ఆ నెపంతో నన్ను చూడాలని!

ఎందుకో అంత చూడాలని?

ప్రేమ!

యిన్నాళ్ళూ ఏమయిందో ఆ.... ప్రేమ?

యిప్పుడే నా అడ్రస్ తెలిసిందేమో!

ఎవరో వెక్కిరించుతున్నట్లయింది! మూర్తి తన యింటర్ కమ్ లో పియేని పిలిచాడు. గబ గబా రెండు ఉత్తరాలు డిక్టేట్ చేసాడు.

ఒకటి గవర్నమెంటు ఆఫీసర్ కి! తన కస్టమర్ కి! తను యిచ్చిన కేబుల్ కొటేషన్ విషయంలో ఏదో టెక్నికల్ క్లారిఫికేషన్ అడుగుతున్నాడు. అంటే - నువ్వు నన్ను చూస్తే నేను

సుంచుకోమ్మ

నిన్ను చూస్తాను అంటున్నాడు. డిస్కవన్స్ కి వస్తానని తేదీ ఖరారు చెయ్యమని జవాబిచ్చాడు! రెండవది ఒక ఫర్మ్ కి! వాళ్ళు తనకి కావల్సిన ఒక మెషినరీ తాలూక వివరాలు యిస్తూ నెగోషియేషన్స్ కి ఎప్పుడు రమ్మంటారో తెలపమన్నారు! తెలిపాడు!

ఒకరినొకరు ఊరికే సరదాకి చూడరు! బేరసారాలు ఉంటాయి. యిచ్చి పుచ్చుకోతాలు ఉంటాయి. అందుకు మాత్రమే మనుషులు కలుస్తారు!

పి.యే. టైప్ చేసుకొస్తానని వెళ్ళిపోయింది.

పద్మ చెడ్డదే - ఒప్పుకుంటాను - అయితే ఏం?

కసిగా మొదలయాయి ఆలోచనలు.

'అలాంటి చెడ్డదానికి పది వేలిస్తావా?'

'ఊరికే ఎందుకిస్తాను?'

'ఏం పుచ్చుకుంటావ్?'

'వాళ్ళాయన లేనపుడు రమ్మంది గదా!'

'నీచుడా!'

'-----'

'-----'

2

చిరునామానూ, ఎదురుగా ఉన్న భవంతినీ మార్చి మార్చి చూసాడు మూర్తి. గేటు వద్ద గుర్తూ, 'కుక్కలున్నాయి' అన్న హెచ్చరిక బోర్డు ఉన్నాయి. తనని తీసుకువచ్చిన టాక్సీని పంపేసాడు. గేటు వేపు నడిచాడు. నడుస్తూనే యింటికి ఏదయినా అవుట్ హౌస్ ఉందేమోనని చూసాడు. అలాంటిదేం కనపడలేదు. విశాలమయిన ఆవరణలో ముందు భాగాన చుక్కగా పెంచిన తోట. భవంతి, గేటుకీ కాస్త దూరంగా ఉంది. రెండు ఏర్ కండిషనర్స్ కనిపిస్తున్నాయి.

'మేమ్ సాబ్ అందర్ హై! జాయియే!' అన్నాడు గుర్తూ.

ఆ మాటతో మూర్తి సందేహాలన్నీ తొలగిపోయాయి.

కొంత ఆశ్చర్యమూ, మరికొంత నీరసమూ కలిగాయి. ముందుగానున్న హాల్లోకి, తలుపు తీసిన పనిపిల్ల ఆహ్వానించి సోఫాలో కూర్చోబెట్టింది. అమ్మగారికి చెపుతానని పైకి వెళ్ళింది.

మూర్తికి యిబ్బందిగా, చికాకుగా ఉంది.

ఇరవై సంవత్సరాల తర్వాత పద్మని చూడబోతున్న ఢిల్లీ తనకు కలగటం లేదని మూర్తికి గుర్తుకు వచ్చేసరికి ఒక స్త్రీ రావటం కనిపించింది.

పద్మ!!

అప్రయత్నంగా మూర్తి మనసంతా కదిలిపోయింది. అన్ని ఆలోచనలూ స్తంభించాయి. నడచివస్తున్న ఆమెను చూస్తుంటే ఆనాడు తన కోసం వస్తున్న ఆ నడక కలిగించిన స్పందన తాలూకు పాత ఫోటోను చూస్తున్నట్లుంది.

లేచి నించున్నాడు.

“పద్మా!”

“కూర్చో మూర్తి!”

వచ్చి సోఫాలో ఎదురుగా కూర్చుంది. పనిమనిషిని హుందాగా పిలిచింది.

పద్మ లావయినా, లావణ్యం తగ్గినట్లు లేదు. జుత్తు కొద్దిగా నెరసింది. ఖరీదయిన కళ్ళ జోడు కళ్లలో ఆనాటి తీక్షణతను పూర్తిగా కప్పలేక పోతోంది.

ఆమెలోని భౌతికమయిన మార్పులను గమనిస్తున్నాడు మూర్తి. క్రమంగా ఆలోచనలు కదలసాగాయి. ‘పద్మలో పెద్ద మార్పు లేదు’ అన్న ఆలోచన ఆమె వెనకటి వ్యక్తిత్వాన్ని కళ్ళ ముందు నింపసాగింది. ఆమె ముందు ఆనాడు తాను పర్వతం ముందు కొండవాగులా ఉంటే యీనాడు ఒక పిల్లకాలువలా కూడా లేనట్లు అనిపించసాగింది. ఆ యింటికి చేరకముందు తనలో కలిగిన ఊహలు ఎంతటి ఫోరమైనవో, తను ఎంత నీచుడో మరింత బలంగా అనిపించ సాగాయి.

పద్మ మాటలాడసాగింది.

ఆమె నిన్ననో మొన్ననో కలిసిన మనిషితో మాట్లాడుతున్నట్లు మాట్లాడుతోందని పించ సాగింది.

ఈ మధ్య నళిని రైల్వో కనిపించిందిట. ఆమె మూర్తి పినతల్లి కూతురు. మూర్తి వివరాలు చెప్పిందట. అడ్రస్ తెలిసిన వైనం వివరించింది. ఆ నాటి స్నేహితుల గురించి, వాళ్ళ జీవితాల గురించి చాలా సమాచారాలు చెప్పింది. అతని వ్యాపారం గురించి అడిగింది. కబుర్లు. కబుర్లు. ప్రశ్నలన్నీ పద్మవి. జవాబులన్నీ మూర్తివి.

హఠాత్తుగా అంది పద్మ.

“ఎంటలా ఉన్నావూ -?”

“ఎలా?”

“అన్యమనస్కంగా -!”

మూర్తి అటూ యిటూ కదిలాడు.

“నువ్వేం మారలేదు --” అన్నాడు.

“నిజమే!”

“అవును. అప్పుడూ నువ్వే మాట్లాడేదానివి. యిప్పుడూ నువ్వే మాట్లాడుతున్నావు --”

“అప్పుడూ నేను వద్దనలేదు. యిప్పుడూ వద్దనటం లేదు. మాట్లాడు --”

కావాలని నోరు మూసుకున్నట్లు కూర్చుంది. మూర్తి బలవంతంగా నవ్వాడు.

“నువ్వు యింత ధనవంతునికి...”

“భార్యనేనా అని అనుమానమా?”

ఆ గొంతులో ఉన్న భావమేమిటో మూర్తికి అందలేదు. అసలు ఏ భావమయినా ఉన్నదో లేదో కూడా అతనికి తెలియలేదు.

“నువ్వు అదృష్టవంతురాలివి --” అన్నాడు కొంతసేపయాక.

“యింత ధనవంతునికి ధర్మపత్నినయినందువల్లా?” అది ప్రశ్న. అయినా అది జవాబు కూడా. మూర్తికి అది ప్రశ్నలాగా అనిపించలేదు. అది తన ఏ ప్రశ్నకూ జవాబులాగా తోచలేదు.

“ఒకప్పుడు నాకు షాక్ చేయటం ఆనందమిచ్చేది. నిన్ను షాక్ చేయటం మరీనూ! నిన్ను షాక్ చేయాలని యిప్పుడు మాత్రం లేదు. నీకు నవ్వొస్తుందేమో కూడా...”

అంటూ ఆగి -- “నిన్ను పోగొట్టుకున్నందుకు నేను దురదృష్టవంతురాలిననే అనిపిస్తోంది”

క్షణ కాలం మూర్తి దిగ్భ్రాంతికి లోనయాడు. ఆమె అంతటి ఐశ్వర్యవంతురాలయినా... తనను యింకా యింత ప్రేమిస్తోందా? అయితే ప్రేమ అన్నది ఉందా? - మూర్తి ఆ ధోరణిలో సాగే ఆలోచనల ప్రభావంతో అన్నాడు.

“మీ వారు...”

మంచివారు కాదా అని ప్రశ్నించాలని మూర్తి ప్రయత్నం. ఆ ప్రయత్నం పూర్తివకుండానే పద్మ జవాబిచ్చింది.

“బిజినెస్ పని మీద జపాన్ వెళ్ళారు --”

మూర్తికి అంతస్తులో కూడా తను ఎందో దిగువగా ఉన్నట్లనిపించింది. దాంతో వ్యక్తిత్వంలో కూడా ఆమె తనకన్న ఎంతో ఎత్తున ఉన్నట్లనిపించసాగింది.

“ఇంత డబ్బున్నదానివి నీకు డబ్బు ఎందుకు అవసరమయింది పద్మా --?” అన్నాడు వెంటనే!

“తెచ్చావా?”

“తెచ్చాను --”

“నాకు తెలుసు మూర్తి! నువ్వు తప్పకుండా తెస్తావు --” అంది పద్మ.

ఆమె కళ్ళు మూసుకుంది.

“చెప్పు పద్మా!” అన్నాడు.

“మూర్తి - నాకు బీదరికం తెలుసు. లేకపోవటం తెలుసు. డబ్బు అనేది పేదవాళ్ళను ఎంత అమానుషంగా తయారు చెయ్యగలదో తెలుసు. ఈ ఐశ్వర్యాల జీవితం లభించాక డబ్బు చేసే దారుణాల రెండో భాగాన్నీ తెలుసుకున్నాను. ఈ దారుణంలో ప్రత్యక్ష హింస ఉండదు. దీన్ని సంపాదించటమనే భయంకర వ్యసనానికి మించిన అడిక్షన్ లేదు. యిక్కడ మనుషుల మధ్య ఏ సహజ సంబంధమూ పెరిగే అవకాశం ఉండదు. ఒక్క మార్దవమయిన గుర్తింపు కోసం యిలాంటి కుటుంబాలలో ఎంత ఆశ! దాని కోసం చిన్నమెత్తు ప్రయత్నం కూడా చెయ్యనీయని ఎంత బలహీనత. ... మూర్తి! ఇది నా అనుభవం! లేదా ఇది నా సమస్య....! ఇది తప్పనీ కేవలం యిది నా ప్రత్యేక బాధనీ... అనుమానం! ఎలా తేల్చుకోవటం? మూర్తి - నా ఆలోచనలు తప్పని నువ్వు నిరూపించావు. థాంక్స్!” అంది.

మూర్తికి ఆమె మాటలన్నీ తన మనస్థితికి వ్యాఖ్యానంలా అనిపించాయి. ఆ మాటల వెనక ఆమె మనస్థితి ఏమిటా అన్న విషయం అతను యోచించలేదు.

“అయితే - నీకు నిజంగా డబ్బు అవసరం లేదన్న మాట -” అన్నాడు.

“ఎందుకులేదూ -- ఉంది” అంది నవ్వుతూ!

“బలేదానివే -- నీకు డబ్బెందుకూ?”

“ఎందుకో చెప్పి తీరాలా?”

“అబ్బే అది కాదు - నువ్వు నన్నడగడమేంటా. అని -”

“నిజమే - నళిని కనిపించకపోతే - నీ అడ్రస్ దొరకకపోతే - నేను నిన్ను అడిగే ప్రసక్తి ఉండేది కాదు-”

“ఏం చేసేదానివి?”

“చిన్నా, పెద్దా అవసరాలు వచ్చినప్పుడో - సరదాలు వేసినప్పుడో... మా వారినే ఎప్పుడూ అడిగినట్టే... అడిగేదాన్ని! బ్రతిమాలో... అబద్ధం ఆడో... కోపగించో...” పద్మ గొంతులో జీర వినిపించింది. ఆమె తల వంచుకుంది.

పనిమనిషి తెచ్చిన జీడిపలుకులు నముల్తా టీ తాగుతున్నాడు మూర్తి.

“మూర్తి! నీకలా ఉత్తరం రాసాను ఒక మూడలో! నువ్వు వచ్చావని పని మనిషి చెప్పేదాకా.... నువ్వు వస్తావన్న హోప్ పెద్దగా లేదు. నీ మీదున్న నమ్మకమూ, అవగాహనా... జస్ట్ ఫూలిష్ అనిపించి నవ్వొచ్చేది. కానీ... యీ క్షణంలో నీకెంతో దగ్గరగా ఫీలవుతున్నాను. ఒక విషయం చెప్తాను - నాకు డబ్బు కొదవా లేదు - స్వేచ్ఛా లేదు. అసలు ఆడది అన్నప్రాణి డబ్బు విషయంలో భర్తతో చనువుగా ఉండగలదా? మగాడి దగ్గర ఉంపుడుగత్తెలకు ఉండే స్వేచ్ఛ పెళ్ళాలలో ఉంటుందంటావా?”

మూర్తి నవ్వాడు.

“లేదు మూర్తి! నేను సీరియస్ గానే అడుగుతున్నాను.”

“నేను మగాడిని కదా - నా అభిప్రాయానికేం విలువ ఉంటుంది?”

“అలా అనకు -- మీ ఆవిడకి నాలాంటి పరిస్థితి రాదు. నేను నీ దగ్గర చెయ్యి జాపినట్లుగా --”

చెళ్ళున మొహం మీద చరిచినట్లుయింది.

వనజకి తను నగలు చేయించాడు. ఖరీదయిన చీరలు కొన్నాడు. విలాస యాత్రలకు తీసుకెళ్ళాడు. కాని... ఆమె లెక్క చెప్పకుండా ఖర్చు పెట్టటానికి తను ఎప్పుడయినా ఏమైనా యిచ్చాడా? ఏదయినా వస్తువు పారేసుకుంటే - ఎంత తెలివి తక్కువ మనిషో ఎన్నిసార్లు దెప్పి పాడవ లేదూ! ఏముంది! యివన్నీ సామాన్యమే!

మూర్తి ఆలోచనలు వదిలించుకుంటు అన్నాడు -

“నీ పరీక్షలో నేను నెగ్గానన్నమాట --”

ముఖమంతా వెలిగిపోతూండగా అంది -- “నేను నీకు పరీక్ష పెట్టానంటావా? ఏమో! అయితే అయిండవచ్చు. కవిత్వం కాదు మూర్తి! మనిషికి మనిషికి మధ్య సందులేనంత దగ్గర తనం ఉండాలని వెర్రి ఆశ నాకు! మగ, ఆడ అన్న భేదం నాకు ఓ అడ్డుగోడలాగా కనిపిస్తుంది

-- ఓ వారధిలాగా కనిపిస్తుంది. ఆ మగా, ఆడా... భార్య భర్తే కానక్కర్లేదు. అన్నా చెల్లీ; తండ్రి కూతురూ; స్నేహితులూ; ప్రేమికులూ.... ఎవరయినా కావచ్చు. ప్రతీ వాళ్ళ మధ్యా డబ్బు... ఎడమూ కల్పిస్తుంది.... ఎవలేని దగ్గర తనమూ కల్పిస్తుంది. ఇన్నేళ్ళ తర్వాత ఓ పిచ్చి ఉత్తరానికి స్పందిస్తూ వెర్రిగా వచ్చావు. నా ఉత్తరానికీ, నీ రాకకీ మూలం ప్రేమో... స్నేహమో - నేను తర్కించదలుచుకోలేదు. బహుశా నాది పిచ్చీ.... నీది వ్యక్తిత్వమూ! మూర్తి! నా భర్తతో యిన్నేళ్ళు కలిసి జీవించాను.... నా దరిద్ర స్థితిలో నన్నాయన చేరదీసి పెళ్ళాడారు..... నేనెప్పుడూ ఆయనకి సమానురాలిననిపించదు. ఆయన దాత... యజమాని.... నేను గ్రహీతను! సేవకురాలిని.... ఆయన విటుడు.... నేను వేశ్యను! మూర్తి! యీ భావాలు పోవు. యీ భావాలెందుకు కలిగాయి అసలు? ఆయనా... నేనూ కలిగించుకొన్నామా? డబ్బు అనేది కలిగించిందా? ఏమో! తెలియదు. యీ భావాలలో.... యీ వెలితిలో... ఎప్పుడైనా నువ్వు గుర్తు వస్తే... నువ్వు నన్నెందుకు పెళ్ళి చేసుకోలేదన్న ఆలోచనలు! నా మనసు ఏమని సర్దేసేదో తెలుసా! నువ్వు ధైర్యం లేక నన్ను పెళ్ళాడలేకపోయావు గానీ.... డబ్బు కోసం కాదు. యిప్పుడు నువ్వు అలా ఉండవు -- అనేది మనసు! మూర్తి - ఈ రోజు నీ రాక .... యిరవై ఏళ్ళ క్రితం దగ్గరతనంతో... నా కోసం ఒక్క చిన్న ఉత్తరంతో రావటం... యీ క్షణంలో నా మనసు ఏదో అమూల్యమయిన దానిని పొందుతున్న ఫీలింగ్! ఆ ఫీలింగ్ అనిర్వచనీయం..."

పర్వతానికి తగిలిన మబ్బు వర్షించినట్లుగా పద్మ మాటలు ఉరుకుతున్నాయి.

మూర్తి ఆమెనే పట్టిపట్టి చూస్తున్నాడు.

ఆమెకి డబ్బు అవసరం లేదన్న భావన అతని మనసుని తేలిక పరిచింది. యిరవై ఏళ్ళ క్రితం పద్మ మాటలనీ, యీ పద్మ మాటలనీ పోల్చాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. అతనికి అప్పటి మాటలే గుర్తు రావటం లేదు. యీ మాటలు కూడా ఏదో అపరిచిత జీవుల భాషలా ఉంది. హృదయం, స్పందన... సందులేనితనం.... యివన్నీ - యీ పదాలన్నీ దేనికి చిహ్నాలు? సంకేతాలు?

“మూర్తి! మన మధ్య యిప్పుడున్న సంబంధం ఏంటి?” అంది పద్మ.

మూర్తి అనుకోని ఆ ప్రశ్నకు తడబడ్డాడు.

- యిరవై ఏళ్ళ క్రితం ఆమె ప్రవర్తనా... వ్యక్తిత్వమే అతనిని ఉద్వేగ పరిచాయి. ఆమె శరీరపు ఊహలు అతనికి కలగకపోలేదు. ‘అవి సహజం. అవినీతికరం కాదు’ అనిపించాక వాటిని అతను అణగదొక్కనూ లేదు. ఆ ఊహలను ఆమె ముందు ఉంచనూ లేదు. అయిదేళ్ల ఆ సాన్నిహిత్యం కనీస స్పర్శకు కూడా దారి తీయలేదు.

యిప్పుడు ఆ ఉత్తరం అందుకున్నాక అనేక ఊహలు కలిగాయి. కొన్నింటిని అతను అసహ్యించుకున్నాడు. పది వేలు యివ్వటంలో శరీర ప్రసక్తిని మనసు తీసుకు వచ్చింది. తన మీద తనకు ఎంతో అగౌరవం కలిగింది. కాని - అది ఎంతో సేపు నిలవలేదు. పది వేల విలువ

చేసే వయసు ఆమె శరీరానికి లేదు. ఆ శరీరాన్ని తను స్వీకరించటం కూడా పది వేలతో బాటు అంతకు మించిన ఆనందాన్ని తనే ఆమెకు యివ్వటమే అవుతుంది. ఇది త్యాగం. తన పాత ప్రేమకు గుర్తే! గౌరవమే' అంటూ మనసు క్రమంగా సర్దేసింది.

- ఇదంతా విడమరించి తమ మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని ఆమెకు వ్యక్తం చేసే సాహసం కాని, ఉపాయం కాని మూర్తి దగ్గర లేవు. ఇప్పుడేదయినా సంబంధం ఏర్పడినా అది శాశ్వతంగా ఉండాలన్న కోరిక కూడా అతగానికి లేదు.

మూర్తి తన తడబాటుని కనపడనీయకుండా నవ్వాడు --

“నువ్వే చెప్పు - పద్మా” అన్నాడు.

“నాకు తెలిస్తే గదా - నీకు చెప్పటానికి?”

“మన మధ్య కొత్త సంబంధం ఏర్పడుతుందంటావా -?”

“నీ సంగతి నాకు తెలియదు - నేను మాత్రం ఏర్పర్చుకుంటాను”

“ఏం సంబంధం?” అతని గొంతు వణికింది. శరీరమంతా ఉద్విగ్నత. నాలిక పొడారి నట్లయింది.

“ఒక ఊహ యిచ్చే బాధను మరో ఊహతో తొలగించుకోవటం !-” పద్మ కళ్ళు మూసుకుంది.

ఆ నడివయసు స్త్రీ మూసుకొన్న కళ్ళ వెనక కదలాడుతున్న వేమిటో అతనికి అందటం లేదు. అవి తనకి ఆహ్వానాలా? ఏమో! ఎలా స్పందించాలి తను? భార్యతో వ్యవహరించడం తెలుసు. డబ్బు పెట్టి అమర్చుకునే స్త్రీలను తనేం ముద్దు చెయ్యనక్కర్లేదు. వాళ్ళే చేస్తారు. తనని నిలువరిస్తున్నదేమిటి? ఆమె గాంభీర్యత. ఒకప్పటిదయినా యిప్పటికీ సజీవంగా ఉన్న ఆమె సహవాసపు గుర్తు. తనెందుకు తొందరపడటం? యింతగా కదిలిపోతున్న పద్మ అక్కడ ఆగి పోదు. తనను అల్లుకుపోక మానదు. తనలో కరిగిపోక మానదు.

ఆ ఎక్స్‌పెక్టేషన్ ఆమెనొక అద్భుత సాంతర్యరాశిగా అతనికి అనిపింపజేస్తోంది. అతనికి తన మనసులో భావాలు తెలియకూడదనీ ఉంది. ఆమె ఆహ్వానం తధ్యమనీ, దాన్ని తను మన్నించాలనీ అనుకుంటున్నాడు.

- డబ్బులు యిచ్చి ప్రతిఫలం ఆశించటంలోని నైచ్యం .... డబ్బు ప్రసక్తి లేని ఆశలో లేదు గదా -! అనుకుంటున్నాడు.

“పద్మా -”

“చెప్పు -” కళ్ళు మూసుకునే అంది.

“నిన్ను డిస్ట్రబ్ చేస్తానేమో!”

“నీకా హక్కుందిలే! -” కళ్ళు తెరిచి మృదువుగా నవ్వింది.

“నేను వెళ్ళి పోవాలి మరి -” అన్నాడు మూర్తి.

“అదేంటి - ఈ రోజుకి ఉండగూడదూ -?” ఆ గొంతు, ఆ చూపు ఎన్నో చెపుతున్నట్లే ఉన్నాయి అతనికి..

“నువ్వు బలవంతంగా ఉంచేస్తే ఉంటాను గానీ - పనులున్నాయి పద్మా”

“నువ్వు అప్పటికీ యిప్పటికీ ఏం మారలేదు మూర్తి! ఈ నసుగుడు ఎందుకు? ఎవరికి పనులుండవు! నిజమే! యీ వర్తమాన సమాజంలో మానవుడి ప్రధాన సమస్య - సమయం! ఒకడికి గడపటమయితే... యింకొకరికి పంచటం! నువ్వెంత సేపుంటే నాకు తృప్తి కలుగుతుంది? పరే! వెళ్ళు! ఈసారి మాత్రం తీరికగా రా! మీ ఆవిడనీ పిల్లలనీ కూడా తీసుకురా! మా వాళ్ళకి పరిచయం చేస్తాను -”

మూర్తి తెల్లబోయాడు. మనసంతా అసంతృప్తి. పరిస్థితిని గ్రహించగలిగి కూడా... సరిగ్గా నిర్వహించలేకపోయానన్న విల విల.

“వస్తాను పద్మా -” బ్రీఫ్ కేస్ అందుకున్నాడు.

“అదేంటి - డబ్బేదీ?” అంది.

మూర్తి తల అటూ యిటూ ఊపుతూ నవ్వాడు - “చూసావా! మరిచేపోయాను -” అంటూ వెనక్కి తిరిగి వచ్చి సోఫాలో కూర్చున్నాడు.

“చెక్కు - యివ్వనా” అంటూ మూత తెరిచాడు సంశయాత్మకంగా!

“నీకీ ఊళ్ళో అకౌంట్ ఉందా -?”

“లేదు - కాష్.... అయితే ఉంది. ప్రయాణంలో కొంత ఖర్చయిపోయింది” అన్నాడు మూత పూర్తిగా తెరవకుండా జాగ్రత్త పడుతూ!

“ఫరవాలేదులే -” అంది ఆ కట్ట తీసుకుంటూ!

‘ఎప్పుడిస్తావ్? -’ అన్న ప్రశ్నను నొక్కి పెట్టి బ్రీఫ్ మూసాడు.

ఆమె నమ్మకం నుంచీ... ఆ భవనం నుంచీ... ఆ గేటు నుంచీ... ఆ ఊరు నుంచీ ఎవరో తరుముతున్నట్లు బయట పడ్డాడు మూర్తి.

అయిదు వేలు నష్టపోయినట్లో, మిగుల్చుకున్నట్లో; అయిదు వేలకి మించిన దేన్నో పొందినట్లో, పోగొట్టుకున్నట్లో లెక్కలు తేల్చని మనసుతో మూర్తి తిరుగు ప్రయాణం సాగుతోంది.

★ (ఆహ్వానం మాసపత్రిక: నవంబరు 1993) ★